

LJSPFF LATINA PRO NELATINÁŘE – HODINA I.

GRAMATIKA

1. První deklinace substantiv: vzor *fēmina*, ae f.:

Kmenová samohláska: *ā*

PÁD/ČÍSLO	SINGULÁR (sg.)	PLURÁL (pl.)
NOMINATIV (nom.)	<i>fēmin-a</i>	<i>fēmin-ae</i>
GENITIV (gen.)	<i>fēmin-ae</i>	<i>fēmin-ārum</i>
DATIV (dat.)	<i>fēmin-ae</i>	<i>fēmin-īs</i>
AKUZATIV (ak.)	<i>fēmin-am</i>	<i>fēmin-ās</i>
VOKATIV (vok.)	<i>fēmin-a !</i>	<i>fēmin-ae !</i>
ABLATIV (abl.)	<i>fēmin-ā</i>	<i>fēmin-īs</i>

Rod: tato substantiva jsou **většinou feminina**. Někdy mají ovšem rod **mužský**: jména **bytostí mužských** (*poēta* – básník, *agricola* – zemědělec, *nauta* nebo *nāvita* – plavec), **národů** a **většiny řek**. Kromě toho si zapamatujte spojení *Hadria Caeruleus* – blankytně modré Jaderské moře.

POZOR: Samozřejmě i zde je na místě poznamenat, že se používaly také odlišné tvary: zvláště historické tvary v zavedených slovních spojeních (*pater familiās* – hospodář, *māter familiās* – hospodyně), dále pozůstatky lokálu ve tvarech: *domī militiaeque* – v míru i ve válce, *Rōmae* – v Římě; a u některých slov také tvary lépe rozlišující rod v případě, že byl jeden tvar shodný pro maskulina a feminina: *dīs deābusque* (*dea* – *deus*), *filiīs filiābusque* (*fīlia* – *fīlius*).

2. Adjektiva: Podle vzoru *fēmina* se skloňují i ženské tvary takzvaných trojvýchodných adjektiv, tj. *bona*, *cāra*, *magna*, *maesta* a další, stejně jako ženské tvary přivlastňovacích zájem – *mea*, *tua*, *nostra*, *vestra*.